

АНАЛІЗ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ У 2022 РОЦІ

Лазоренко Лариса Віталіївна,
доктор економічних наук, професор
завідувач кафедри менеджменту, маркетингу
та публічного управління;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

У 2022 році відбулися суттєві падіння обсягів виробництва та водночас значне зростання собівартості на фармацевтичному ринку, що сприяло пошуку нових напрямів розвитку вітчизняних фармвиробників.

Найбільші обсяги продажів займають групи препаратів для лікування хронічних захворювань, таких як артеріальна гіпертензія, діабет, епілепсія, психічні захворювання, а також заспокійливі препарати через стресовий стан населення під час війни [1].

Імпорт лікарських виробів на український ринок, не зважаючи на війну, відбувається постійно в достатній кількості. Немає жодних обмежень та жодного дефіциту у зарубіжних препаратах.

З початком повномасштабного вторгнення у виробників було зруйновано логістична система постачання сировини, але за кілька місяців вдалося її відновити. Найбільшу шкоду від бойових дій зазнала фармацевтична компанія АТ «Фармак», яка втратила склади з готовою продукцією та пакувальними матеріалами на суму 1,5 млрд грн [2].

Поступово всі логістичні ланцюги були оновлені. Зараз доставка сировини для виробництва лікарських засобів вітчизняними фармвиробниками, зокрема АТ «Фармак», відбувається літаками до європейських аеропортів, а звідки автотранспортом доправляється до України. Така ж схема експорту продукції.

Основними факторами зменшення обсягів продажів лікарських засобів у 2022 році можна визначити [1]:

- зниження доходів населення;
- виїзд населення за кордон;
- зменшення кількості аптек через їх втрату на тимчасово окупованих територіях та у зонах активних бойових дій;
- надходження міжнародної медичної гуманітарної допомоги.

Щодо збільшення собівартості ліків, то це пов'язано зі зростанням вартості енергоносіїв, зміною системи постачання сировини і готової продукції та підвищенням цін на сировину.

Що стосується роздрібною торгівлі фармацевтичного ринку, то лідером у 2022 році залишається ФК «Дарниця», яка виробила 173 млн упаковок препаратів, що майже відповідає рівню виробництва 2021 року. Ринкова ніша ФК «Дарниця» у 2022 році становить 15,7% українського фармацевтичного ринку[1].

Через війну в Україні зростає попит на препарати від стресу, артеріального тиску та знеболювальні, тоді як попит на профілактичні засоби зменшується.

Як повідомлялося, за даними досліджень компанії SMD, частка вітчизняних препаратів на фармринку в 2022 році зросла до 72% у натуральному та до 38% у грошовому вираженні. Загалом фармринку України у 2022 році скоротився на 42% у натуральному та на 23% у грошовому вираженні, кумулятивний продаж на фармринку у 2022 році становив близько 61 млрд грн у цінах входу в аптеку [3].

У таблиці 1 наведено компанії-лідери з виробництва фармацевтичних препаратів за прибутком у 2022 році [2].

Таблиця 1

**Лідери-виробники фармацевтичних препаратів
за прибутком у 2022 році**

№ п.п.	Фармацевтична компанія	Дохід, млрд грн.	Чистий прибуток, млрд грн.
1	АТ «Фармак»	7,7	1,3
2	Юрія-фарм	3,8	0,7
3	Фармацевтична фірма "Дарниця"	5,2	0,5
4	Інтерхім	1,2	0,4
5	Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод	1,6	0,3
6	Київський вітамінний завод	3,1	0,2
7	Фарма старт	1,1	0,2
8	Біофарма плазма	1,2	0,1
9	Лекхім-Харків	0,6	0,1
10	Біотестлаб	0,3	0,09

Лідером по доходності в 2022 році є АТ «Фармак». Його дохід становить 7,7 млрд грн та чистий прибуток – 1,3 млрд грн. На другому місці компанія «Юрія-фарм», на третьому – ФК «Дарниця», а завершує десятку лідерів компанія «Біотестлаб».

На рисунку 1 наведено лідируючі компанії з роздрібною торгівлі за прибутком у 2022 році [2]

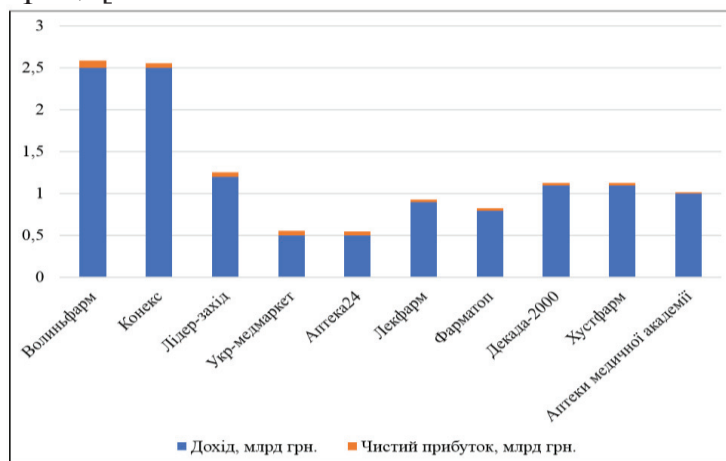

Рис. 1. Лідери роздрібною торгівлі на фармацевтичному ринку України у 2022 році за прибутком

Отже, перше місце ділять компанії «Волиньфарм» і «Конекс» - їх дохід становить по 2,5 млрд грн, завершує десятку лідерів «Аптека медичної академії» з доходом в 1 млрд грн.

За оцінкою АТ «Фармак» загальні обсяги аптечних продажів у 2022 році скоротились на 29%.

Список використаних джерел:

1. Фармринок України-2022: Падіння обсягів, зростання собівартості та перспективи виробництва/ URL: <https://interfax.com.ua/news/pharmacy/888686.html>

2. Топ 10 компаній у фармі за прибутком. URL: <https://thepage.ua/ua/economy/top-najbilshih-farmaceutichnih-kompanij-ukrayini-za-pributkom-2022>

3. Успішно перехворіли: хто найбільше заробив у 2022 році на фармринку. URL: <https://thepage.ua/ua/economy/top-najbilshih-farmaceutichnih-kompanij-ukrayini-za-pributkom-2022>